

**ПРОГРАМА
поводження з побутовими відходами у м.Хмельницькому - Програма «Розумне
довкілля Хмельницький» на 2020 р.**

**РОЗДІЛ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Програма поводження з побутовими відходами у м.Хмельницькому - Програма «Розумне довкілля Хмельницький» на 2020 рік (далі — Програма) розроблена відповідно до законів України «Про відходи», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування в Україні», розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» від 08.11.2017р. №820-р., розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 року № 22р «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки».

Програма передбачає створення системи комплексного поводження з побутовими відходами та трансформацію відношення до побутових відходів на користь розгляду їх як цінного ресурсу, яким потрібно управляти, а не проблеми, яку потрібно вирішувати.

Комплексне поводження з відходами являє собою стратегічний підхід до управління твердими відходами, що охоплює всі джерела і всі аспекти, такі як: утворення, розділення, транспортування, сортування, оброблення, утилізація та видалення з акцентом на досягненні максимальної ефективності використання ресурсів.

Деякі ресурси, що містяться в побутових відходах, можуть бути повторно використані або перероблені, але наразі багато з них втрачаються і видаляються на полігон. Скорочення використання полігону при поводженні з побутовими відходами принесе переваги для навколишнього середовища, збереже вичерпні природні ресурси і забезпечить чіткі перспективи для економіки міста та України в цілому.

Метою Програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню збирання, розділення, перевезення, сортування, оброблення, утилізації та захоронення побутових відходів та обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини.

Головними завданнями Програми є:

- накриття та рекультивуацію існуючого полігону;
- розширення існуючого полігону використовуючи стандарти передбачені директивою ЄС про полігони від 1999 року;
- встановлення та промоцію системи сортування ТПВ;
- будівництво сміттєпереробного комплексу ТПВ, що сортуватиме вторсировину та готуватиме органічну частину ТПВ для компостування;
- компостування органічної фракції ТПВ та використання її як матеріалу для накриття полігону чи інших муніципальних проєктів;
- створення системи окремого збору небезпечних побутових відходів та передача їх ліцензованому оператору;
- відкриття центрів збору негабаритних та будівельних відходів;
- встановлення та промоція освітньої системи поводження з відходами.
- прийняття лідерської ролі у співпраці з Хмельницькою областю з метою надання послуг поводження з ТПВ.

Основою реалізації Програми є втілення в життя її заходів в доцільній економічній формі, а саме заходи, що визначені у Програмі мають враховувати реальні матеріальні і фінансові можливості міста в сучасних умовах, не гальмувати розвиток виробництва. При цьому важливо знайти збалансовані рішення фінансового забезпечення програмних заходів.

Виконання Програми надасть можливість створити комплексну міську систему управління відходами, що значною мірою вирішить проблему запобігання накопиченню відходів і обмежить їх шкідливий вплив на навколишнє природне середовище.

За останні роки перевищення норм забруднюючих речовин не виявлено.

РОЗДІЛ II ОГЛЯД ПОТОЧНОГО СТАНУ

Характеристика сучасного стану полігону побутових відходів

Протягом 2017-2019 років виконано низку заходів, задля покращення стану полігону:

- західну сторону полігону огорожено;
- північну сторону обнесено земляним валом та траншеєю;
- розроблено схему робочих карт;
- встановлено репери по периметру технологічних зон робочих карт;
- східну, західну та північну сторони полігону облаштовано нагріним каналом для збору фільтрату, який АРФ-автомобілі вивозять на верхню частину полігону;
- проведено науково-дослідницькі роботи з визначення морфологічного складу відходів;
 - встановлено ваговий комплекс;
 - працює дегазаційна установка.

Екологічна свідомість.

Екологічна свідомість знаходиться на незадовільному рівні, в результаті чого моделі споживання не враховують вплив продукції на навколишнє середовище як фактор при покупці товарів. Така відсутність обізнаності простежується в низькому рівні використання послуг зі збирання та утилізації, у видаленні відходів на стихійні звалища, спалюванні відходів та інших небезпечних практиках.

Підняття рівня свідомості та розуміння необхідності прийняття рішення щодо роздільного збору відходів для мешканців необхідно доносити через постійну, налагоджену систему інформування населення.

Організації, які займаються санітарним очищенням міста.

1. Комунальне підприємство по зеленому будівництву і благоустрою міста, вул.Купріна,52.
2. Хмельницьке комунальне підприємство «Спецкомунтранс», вул.Толстого,1.
3. Комунальне підприємство по будівництву, ремонту та експлуатації доріг, вул.Я.Мудрого.
4. Товариство з обмеженою відповідальністю «Носоріг Еко», вул.Свободи,22.

Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради здійснює в межах своїх повноважень координацію дій всіх підпорядкованих комунальних підприємств та є розпорядником бюджетних коштів.

Утворення та склад побутових відходів.

У середньому за добу на полігон побутових відходів вивозять понад 2300 м³. Річний об'єм побутових відходів складає 850 тис. м³.

Контейнерне господарство та спецтехніка.

ХКП «Спецкомунтранс» забезпечує обслуговування 3199 контейнерів (0,75 м³ – 1468 шт., 1,1 м³ – 1713 шт., 13 м³ – 11 шт., 3 м³ – 7 шт.), контейнерів для роздільного збирання побутових відходів 222 шт (контейнерів для ПЕТ- пляшки 178 шт, контейнерів для скла 37 шт). Загальна кількість контейнерних майданчиків — 256 шт., в т.ч. 8 підземних контейнерних майданчиків.

Площа прибирань контейнерних майданчиків комунальних організацій становить 4613,4 м².

Вивезення побутових відходів здійснюють 34 смітєвози, які знаходяться на балансі комунального підприємства.

РОЗДІЛ III ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В МІСТІ ТА ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

Обґрунтування організаційно-управлінських та фінансово-економічних заходів.

На рівні міської ради реформування системи управління побутовими відходами є важливим для підтримки зміни поведінки, а також є основою, на якій буде побудована майбутня система поводження з побутовими відходами.

Для реалізації мети Програми передбачається розв'язати такі основні завдання:

- організація роздільного збирання побутових відходів;
- вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері поводження з побутовими відходами;
- здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами;
- вирішення проблеми незаконного поводження з відходами (складування в несанкціонованих місцях, спалювання тощо) шляхом встановлення фінансових санкцій та, за необхідності, притягнення до відповідальності;
- створення для утворювачів побутових відходів системи заохочувальних заходів щодо їх роздільного збирання;
- сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини;
- співпраця зі школами при розробленні та впровадженні освітніх програм і програм із підвищення поінформованості населення у сфері поводження з відходами.

Фінансове забезпечення виконання Програми здійснюється за рахунок:

- коштів Державного бюджету України, у тому числі Державного фонду охорони навколишнього природного середовища;
- коштів обласного бюджету, у тому числі фонду охорони навколишнього природного середовища;
- коштів міського бюджету;
- коштів комунальних підприємств, що здійснюють свою діяльність у сфері поводження з побутовими відходами;
- коштів інвесторів;
- залучених кредитних ресурсів. У 2019 р. укладено Угоду про підготовку кредитного фінансування, що була підписана між Хмельницькою міською радою, ХКП «Спецкомунтранс» та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР), оскільки місто та підприємство розглядають можливість реалізації інвестиційного проекту з інвестування у покращення муніципальної інфраструктури твердих побутових відходів.

Екологічні та санітарно-гігієнічні заходи.

Екологічне та санітарно-гігієнічне благополуччя населення забезпечується кваліфікованим проведенням моніторингових досліджень в галузі поводження з відходами.

До об'єктів моніторингу у сфері поводження з побутовими відходами рекомендується відносити місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізації, сортування та захоронення відходів.

До предметів моніторингу поводження з побутовими відходами рекомендується віднести: підземні і поверхневі води, атмосферне повітря, геологічне середовище та ґрунти, рослинний і тваринний світ, на які можуть негативно впливати об'єкти поводження з відходами.

Узагальнення та аналіз моніторингової інформації дасть змогу підвищити повноту, достовірність, оперативність і якість інформаційного обслуговування сфери поводження з побутовими відходами, уникнути негативних впливів на довкілля та здоров'я населення, забезпечить аналітично-інформаційну підтримку прийняття рішень з управління сферою поводження з відходами, проведення оцінки стану об'єктів поводження з побутовими відходами та величини екологічних ризиків.

Обґрунтування навчально-виховних та інформаційно-просвітницьких заходів.

Освіта і підвищення рівня обізнаності ґрунтується на ідеї, що надання інформації як про позитивний, так і негативний вплив на навколишнє середовище, може спонукати підприємства та окремих осіб змінювати свою поведінку на добровільній основі. Проте, щоб змінити відношення та поведінку людей знадобиться дещо більше, ніж просто надання інформації. Однаково важливими є взаємодія між державними установами та іншими зацікавленими сторонами, які також взаємодіють з громадами та подають позитивний приклад.

Ґрунтуючись на тому що самі, люди, є основними утворювачами відходів, отже, кожна людина повинна змінювати свою поведінку. Тому центральним компонентом Програми є освіта і підвищення обізнаності.

Важливою умовою впровадження Програми є постійна робота з населенням. Населення повинно бути інформовано про наявність цієї Програми, про її мету, завдання та цілі, про терміни виконання та досягнуті результати. Інформаційну кампанію потрібно проводити постійно.

РОЗДІЛ ІV.

ОЧІКУВАНІ НАСЛІДКИ ПРОГРАМИ, МОНІТОРИНГ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ

Моніторинг Програми поводження з побутовими відходами.

Моніторинг ефективності реалізації стане важливим елементом цього процесу та є необхідним, тому що проблеми побутових відходів і базові умови змінюються з часом.

Моніторинг надасть можливість:

- відслідковувати, чи дотримуються критерії, які визначають склад сукупності заходів у сфері поводження з побутовими відходами;
- реагувати на питання від зацікавлених сторін і надавати оновлену інформацію щодо протидії у реалізації відповідної політики.

Для можливості оцінки успішного або неуспішного виконання заходів, викладених в цій Програмі, і для обґрунтування необхідності внесення змін до підходу, що застосовується, потрібно здійснювати ретельний моніторинг реалізації Програми в коротко- і середньостроковій перспективі.

Моніторинг буде включати систематичний і безперервний збір, обробку і узагальнення інформації у сфері поводження з побутовими відходами міста.

Результати цього моніторингу забезпечать розуміння того, наскільки досягаються показники й цілі і наскільки виконуються викладені заходи. Вони можуть використовуватись для підтвердження або перегляду припущень, перегляду сценаріїв та/або надання допомоги у виявленні тих сфер, які вимагають подальшого забезпечення дотримання законодавства.

Таким чином, моніторинг може використовуватись як для діагностики (тобто, огляду минулої і поточної ситуації), так і для прогнозування (тобто, планування на майбутнє і прогнозування подій та їх наслідків).

Очікувані результати та наслідки реалізації Програми

У результаті реалізації Програми очікується:

- поліпшення екологічного стану та благоустрою території міста;
- мінімізація утворення відходів;
- впровадження системи роздільного збирання побутових відходів для широкого загалу мешканців;

- підвищення екологічної культури населення;
- контроль за поетапним закриттям та рекультивацією існуючого міського полігону для захоронення відходів;
- будівництво сміттєпереробного комплексу.

Завдяки впровадженню програмних заходів досягається:

- зменшення шкідливого впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- зменшення забруднення території міста побутовими відходами;
- зменшення обсягів захоронення побутових відходів;
- впровадження нових технологій в сфері поводження з твердими побутовими відходами;
- поліпшення якості обслуговування мешканців міста у сфері поводження з побутовими відходами.

Додатки до Програми:

Додаток 1. План заходів з реалізації Програми поводження з побутовими відходами - Програми «Розумне довкілля Хмельницький» на 2020 рік.

Секретар міської ради

М.КРИВАК

Начальник управління
житлово-комунального господарства

В.НОВАЧОК

**ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ
ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У М. ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ - ПРОГРАМИ «РОЗУМНЕ ДОВКІЛЛЯ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ»
НА 2020 РІК**

№ з/п	Зміст заходу	Терміни виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування, тис.грн. 2020 р.
1	Розробка, встановлення та погодження економічно обґрунтованих тарифів у сфері поводження з відходами	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»		-
2	Проведення семінарів, видання посібників, роздаткового матеріалу, організація та проведення презентацій та конкурсів щодо поводження з відходами серед навчальних закладів міста	2020	Департамент освіти та науки, громадські організації, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти природоохоронного фонду	20,00
3	Висвітлення через засоби масової інформації та соцмережі мети та завдання Програми поводження з відходами, проведення просвітницької діяльності, спрямованої на підвищення рівня екологічної свідомості громадян	2020	Управління ЖКГ, Управління з питань екології та контролю за благоустроєм міста, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти природоохоронного фонду, кошти ХКП «Спецкомунтранс», Кошти міського бюджету	30,00
4	Виконання необхідних заходів на полігоні побутових відходів з метою дотримання ліцензійних умов провадження господарської діяльності з захоронення побутових відходів	2020	ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, Кошти ХКП «Спецкомунтранс», Кошти природоохоронного фонду	500,00
5	Впровадження системи роздільного збирання побутових відходів	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти інвесторів	-
6	Проведення комплексу робіт по дегазації полігону побутових відходів	2020	ООО «Біогаз Енерджи»	Кошти інвесторів	-

7	Заходи з перенесення газопроводу високого тиску, що наразі частково знаходиться під міським полігоном ТПВ	2020	ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, кошти ХКП «Спецкомунтранс»	2000,00
8	Оновлення обладнання для збирання, переробки та перевезення побутових відходів, транспортних засобів	2020	Управління ЖКГ, комунальні підприємства міста	Кошти міського бюджету, кошти ХКП «Спецкомунтранс», кредитні кошти	15000,00
9	Облаштування контейнерних майданчиків для збору побутових відходів, встановлення підземних контейнерів, виготовлення та встановлення інформаційних табличок щодо правил поводження з відходами	2020	Управління ЖКГ	Кошти міського бюджету	1900,00
10	Проведення підготовчих робіт за проектом «Реконструкція полігону твердих побутових відходів з метою запобігання виникнення надзвичайної екологічної ситуації за адресою: м. Хмельницький, вул.Проспект Миру 7», в т.ч. виготовлення ПКД, проведення експертизи, проведення ОВД, містобудівний розрахунок.	2020	ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, ХКП «Спецкомунтранс»	10000,00
11	Організація центрів прийому негабаритних, будівельних та зелених відходів	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, ХКП «Спецкомунтранс», кредитні кошти	1000,00
12	Встановлення камер відеоспостереження на контейнерних майданчиках загального користування з метою попередження несанкціонованого складування будівельних, негабаритних та зелених відходів	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, ХКП «Спецкомунтранс»	100,00
13	Робота щодо надання пропозицій зі сприяння розробленню проєкту Регіонального плану управління відходами у Хмельницькій області	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»		
14	Підготовчі роботи по об'єкту переробки відходів (в т. ч. геодезія, геологія, ОВД)	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, кошти ХКП «Спецкомунтранс»	640,00
15	Придбання земельних ділянок під розширення полігону ТПВ (в т.ч. витрати на зміну їх цільового призначення)	2020	Департамент архітектури, містобудування та	Кошти міського бюджету, кошти ХКП «Спецкомунтранс» та інших	9700,00

			земельних ресурсів Управління ЖКГ ХКП «Спецкомунтранс»	джерел	
16	Проведення ОВД при зміні цільового призначення земельних ділянок	2020	ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти міського бюджету, кошти ХКП «Спецкомунтранс»	300,00
17	Заходи з реалізації Угоди про підготовку кредитного фінансування щодо проекту модернізації інфраструктури ТПВ у м.Хмельницький між Хмельницькою міською радою, ХКП «Спецкомунтранс» та ЄБРР	2020	Управління ЖКГ, ХКП «Спецкомунтранс»	Кошти ХКП «Спецкомунтранс», кредитні кошти	20000,00
	ВСЬОГО				61190,00

Секретар міської ради

М.КРИВАК

Начальник управління
житлово-комунального господарства

В.НОВАЧОК